

СПРАВА «КОРОТЮК ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF KOROTYUK v. UKRAINE)

(Заява № 74663/17)

Стислий виклад рішення від 19 січня 2023 року

У лютому 2013 року заявниця, як автор книги, яку без її згоди було розміщено для завантаження за оплату на вебсайті, звернулася до міліції із заявою про умисне порушення її авторських прав. Платежі для завантаження книги за оплату на вебсайті здійснювалися на картку українського банку та активувалися за допомогою текстового повідомлення, надісланого на український номер телефону. Заявниця вказала ім'я особи, на яку, за її твердженнями, був зареєстрований вебсайт, вказала дату його народження та ідентифікаційний номер платника податків. Було порушено кримінальне провадження. Протягом провадження заявниця неодноразово зверталася до слідчих з клопотаннями про проведення конкретних слідчих дій, які так і не були проведені. Кримінальне провадження багато разів закривалося постановами працівників міліції, а з 2015 року – поліції, у зв'язку з відсутністю події злочину, або у зв'язку з відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення. При цьому заявницю не одразу повідомляли про ці постанови та не надавали їх копії. Постанови про закриття кримінального провадження були скасовані прокурором та/або ухвалами національних судів як передчасні, поверхові та такі, які не вказували на проведення нових слідчих дій для просування розслідування перед винесенням постанови про закриття кримінального провадження. У лютому 2018 року заявниця подала електронну скаргу на порушення авторських прав до компанії «Google», і відповідний вміст було вилучено з результатів пошуку «Google». У травні 2021 року прокуратура повідомила захисника заявниці, що розслідування тривало і прокуратура дала певні вказівки слідчому поліції щодо проведення додаткових слідчих дій. Відтоді розслідування триває, але немає жодної інформації про проведення будь-яких конкретних слідчих дій. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниця скаржилася за статтями 6 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), що органи державної влади не провели оперативного та ефективного розслідування у зв'язку з незаконним розміщенням книги заявниці в мережі «Інтернет» для платного завантаження без її згоди у супереч позитивному обов'язку держави захищати інтелектуальну власність. Уряд України було повідомлено про цю скаргу за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції. Розглянувши скаргу заявниці Європейський суд вказав, що суперечки щодо авторських прав загалом мають цивільно-правовий характер, однак, за конкретних обставин цієї справи, яка стосувалася стверджуваного кримінального правопорушення, подання цивільного позову до того, як розслідування кримінальної справи встановило б цю сторону або сторін, було практично неможливим для заявниці і від органів державної влади вимагалось вжиття розумних та

легкодоступних заходів для встановлення відповідних осіб. Проте органи державної влади не вжили цих визначених та легкодоступних заходів, не навівши чіткого пояснення причин, які перешкодили їм це зробити. Європейський суд зазначив, що розслідування кримінальної справи характеризувалося низкою недоліків, зокрема: існували конкретні слідчі дії, доступні органам державної влади та вказані заявницею, які, ймовірно, дозволили б органам державної влади встановити причетних до злочину осіб і ніщо не свідчить, що вжиття цих заходів поклало б непропорційний тягар на органи державної влади. Однак, органи державної влади постійно та неодноразово не вживали цих заходів протягом тривалого періоду часу та без будь-яких чітких пояснень, що також було визнано національними судами, а заявниця не мала практичної можливості допомогти розслідуванню органів державної влади своїми власними діями, частково через поведінку самих органів державної влади. Європейський суд дійшов висновку, що держава не виконала своїх позитивних обов'язків у зв'язку з майном заявниці через грубі та серйозні недоліки, які характеризували проведення розслідування кримінальної справи та констатував порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. Оголошує заяву прийнятною;
2. Постановляє, що було порушено статтю 1 Першого протоколу до Конвенції;
3. Постановляє, що: (a) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявниці такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу: (i) 750 (сімсот п'ятдесят) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; (ii) 284 (двісті вісімдесят чотири) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявниці, в якості компенсації судових та інших витрат; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
4. Відхиляє решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції».